

**ÇERKEZKÖY TİCARET VE SANAYİ ODASI
EKONOMİK, TİCARİ, BEŞERİ, SOSYAL VE
FİNANSAL BİLGİLER**

TEMMUZ-1

11 AĞUSTOS 2017

AYŞENUR TAŞ
PROJE GELİŞTİRME YÖNETİCİSİ

AYÇA IRMAK KARAGÖZ CEN
PROJE UZMANI

I. İçindekiler

1. EKONOMİK VERİLER; ENFLASYON VERİLERİ	4
1.1. TÜKETİCİ FİYAT ENDEKSİ, TEMMUZ 2017.....	4
1.1.1. TÜKETİCİ FİYAT ENDEKSİ DEĞİŞİM ORANI, TEMMUZ 2017	5
1.1.2. BÖLGEMİZDE ANA HARCAMA GRUPLARI BAZINDA ENDEKS, TEMMUZ 2017.....	5
1.2. YURTIÇİ ÜRETİCİ FİYAT ENDEKSİ, TEMMUZ 2017.....	5
1.2.1. YURT İÇİ ÜRETİCİ FİYAT ENDEKSİ DEĞİŞİM ORANI, TEMMUZ 2017	6
2. EKONOMİK VERİLER; GÜVEN ENDEKSLERİ	7
2.1. EKONOMİK GÜVEN ENDEKSİ, TEMMUZ 2017	7
2.1.1. EKONOMİK GÜVEN ENDEKSİ, ALT KALEMLERİ VE DEĞİŞİM ORANLARI, TEMMUZ 2017	7
2.2. TÜKETİCİ GÜVEN ENDEKSİ, TEMMUZ 2017.....	8
2.3. TEPAV PERAKENDE GÜVEN ENDEKSİ, TEMMUZ 2017.....	9
2.3.1. TEPAV PERAKENDE GÜVEN ENDEKSİ DEĞİŞİM ORANLARI, TEMMUZ 2017	10
3. EKONOMİK VERİLER; DIŞ TİCARET	13
3.1 İTHALAT- İHRACAT, MAYIS 2017	13
3.2. İHRACATÇI FİRMALARIN KANUNİ MERKEZLERİ BAZINDA İHRACAT PERFORMANSI, TEMMUZ 2017 (1000 \$)	16
3.3. İLİMİZDEKİ İHRACATÇI FİRMALARIN SEKTÖR İHRACAT PERFORMANSI, TEMMUZ 2017 (1000 \$) 17	
3.4. İLİMİZDEKİ İHRACATÇI FİRMALARIN ÜLKE İHRACAT PERFORMANSI, TEMMUZ 2017 (1000 \$) .	18
3.5. İLİMİZE GÖRE ÖNEMLİ SEKTÖRLER BAZINDA ÜLKEMİZİN İLK 5 ÜLKE İHRACAT PERFORMANSI, TEMMUZ 2017 (1000 \$).....	19
4. BEŞERİ-EKONOMİK VERİLER; İSTİHDAM.....	20
4.1. İŞGÜCÜ MALİYET ENDEKSİ, I. ÇEYREK OCAK-MART 2017	20
4.1.1. MEVSİM VE TAKVİM ETKİSİNDEN ARINDIRILMIŞ ENDEKSLER VE DEĞİŞİM ORANLARI, I. ÇEYREK: OCAK-MART 2017 [2010=100]	20
5. BEŞERİ ARAŞTIRMALAR; KÜTÜPHANE İSTATİSTİKLERİ 2016	21
6. KULLANILAN VERİLERİN KAYNAKLARI.....	23

II.GRAFİK LİSTESİ

Grafik 1: Tüketici Fiyat Endeksi.....	4
Grafik 2: Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi.....	6
Grafik 3: Ekonomik Güven Endeksi.....	7
Grafik 4: Tüketici Güven Endeksi	9
Grafik 5: Perakende İşlerin Geçen Yılın Aynı Ayına Göre Durumu	11
Grafik 6: Tepe'nin Alt Sektör Bazında Değişiminin Geçen Yılın Aynı Ayına Göre Durumu.....	12
Grafik 7: İhracat.....	14
Grafik 8: İthalat.....	14
Grafik 9: İhracatın İthalatı Karşılama Oranı.....	15
Grafik 10: Yıllara Göre Halk Kütüphanelerindeki Kitap, Yararlanan Kişi Ve Kayıtlı Üye Sayısı.....	21

III.TABLO LİSTESİ

Tablo 1: Tüketici Fiyat Endeksi Değişim Oranı.....	5
Tablo 2: Bölgemizde Ana Harcama Grupları Bazında Endeks.....	5
Tablo 3: Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi Değişim Oranı.....	6
Tablo 4: Ekonomik Güven Endeksi, Alt Kalemleri Ve Değişim Oranları.....	7
Tablo 5: Tüketici Güven Endeksi, Alt Kalemleri Ve Değişim Oranları.....	9
Tablo 6: TEPAV Perakende Güven Endeksi Değişim Oranları.....	10
Tablo 7: İhracatçı Firmaların Kanuni Merkezleri Bazında İhracat Performansı.....	16
Tablo 8: İlimizdeki İhracatçı Firmaların Sektör İhracat Performansı.....	17
Tablo 9: İlimizdeki İhracatçı Firmaların Ülke İhracat Performansı.....	18
Tablo 10: İlimize Göre Önemli Sektörler Bazında Ülkemizin İlk 5 Ülke İhracat Performansı.....	19
Tablo 11: Mevsim Ve Takvim Etkisinden Arındırılmış Endeksler Ve Değişim Oranları.....	20

1. EKONOMİK VERİLER; ENFLASYON VERİLERİ

1.1. TÜKETİCİ FİYAT ENDEKSİ, TEMMUZ 2017

Tüketici fiyat endeksi (TÜFE) aylık %0,15 arttı

TÜFE'de (2003=100) 2017 yılı Temmuz ayında bir önceki aya göre %0,15, bir önceki yılın Aralık ayına göre %6,05, bir önceki yılın aynı ayına göre %9,79 ve on iki aylık ortalamalara göre %9,44 artış gerçekleşti.

Aylık en yüksek artış %1,75 ile lokanta ve oteller grubunda oldu

Ana harcama grupları itibariyle 2017 yılı Temmuz ayında endekste yer alan gruplardan eğlence ve kültürde %1,36, ulaşımda %1,13, eğitimde %1,05 ve ev eşyasında %0,63 artış gerçekleşti.

Aylık en fazla düşüş gösteren grup %3,51 ile giyim ve ayakkabı oldu

Ana harcama grupları itibariyle 2017 yılı Temmuz ayında endekste düşüş gösteren bir diğer grup ise %0,71 ile gıda ve alkolsüz içecekler oldu.

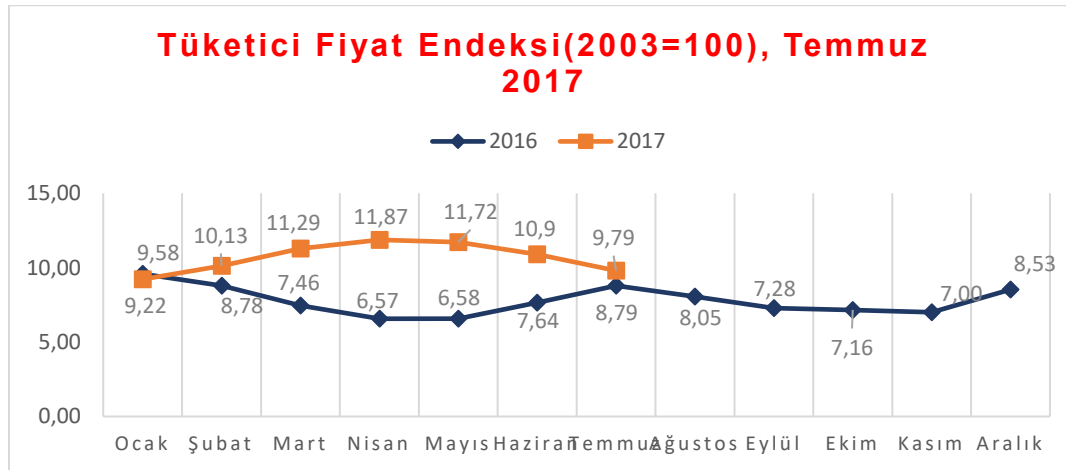
Yıllık en fazla artış %15,24 ile ulaştırma grubunda gerçekleşti

TÜFE'de, bir önceki yılın aynı ayına göre alkollü içecekler ve tütün %14,14, sağlık %11,89, eğlence ve kültür %11,22 ve lokanta ve oteller %10,84 ile artışın yüksek olduğu diğer ana harcama gruplarıdır.

Aylık en yüksek artış %0,42 ile TRB2 (Van, Muş, Bitlis, Hakkari)'de oldu

İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması (İBBS) 2. Düzey'de bulunan 26 bölge içinde, bir önceki yılın Aralık ayına göre en yüksek artış %7,63 ile TRB2 (Van, Muş, Bitlis, Hakkari) bölgesinde, bir önceki yılın aynı ayına göre en yüksek artış %11,68 ile TRC1 (Gaziantep, Adıyaman, Kilis) bölgesinde ve on iki aylık ortalamalara göre en yüksek artış %10,73 ile TR81 (Zonguldak, Karabük, Bartın) bölgesinde gerçekleşti.

Grafik 1: Tüketici Fiyat Endeksi

Kaynak: TÜİK

1.1.1. TÜKETİCİ FİYAT ENDEKSİ DEĞİŞİM ORANI, TEMMUZ 2017

Tablo 1:Tüketici Fiyat Endeksi Değişim Oranı

	Temmuz 2017	Temmuz 2016
Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	0,15	1,16
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı (%)	6,05	4,84
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı (%)	9,79	8,79
On iki ayın ortalamalarına göre değişim oranı (%)	9,44	7,91

Kaynak: TÜİK

1.1.2. BÖLGEMİZDE ANA HARCAMA GRUPLARI BAZINDA ENDEKS, TEMMUZ 2017

Tablo 2: Bölgemizde Ana Harcama Grupları Bazında Endeks

Ana Harcama Grupları	TR21 Tekirdağ Alt Bölgesi
Gıda ve Alkolsüz İçecekler	-0,22
Alkollü İçecekler ve Tütün	0,53
Giyim ve Ayakkabı	-4,54
Konut, Su Elektrik, Gaz ve Diğer Yakıtlar	0,25
Mobilya, Ev Aletleri ve Ev Bakım Hizmetleri	0,79
Sağlık	0,03
Ulaştırma	0,87
Haberleşme	0,17
Eğlence ve Kültür	0,84
Eğitim	0,41
Lokanta ve Oteller	2,03
Çeşitli Mal ve Hizmetler	0,35

Kaynak: TÜİK,TEPAV

AÇIKLAMALAR: TÜFE (Açılımı: tüketici fiyatları endeksi) tipik bir tüketicinin satın aldığı belirli bir ürün ve hizmet grubunun fiyatlarındaki ortalama değişimleri gösteren bir ölçüttür. Yıllık enflasyon değerindeki değişimi ölçmek için kullanılır.

TÜFE, İstatistik bilimindeki indeks sayılar ile hesaplanır. Belli bir yıl seçilir ve bu yıl temel yıl kabul edilir. Endeks değeri 100'dür. Bundan sonraki yıllar, yani cari yıllar enflasyon değerlerine göre değişkenlik gösterir ve temel alınan endekste oynamalar olur.

TÜFE'nin yorumlanırken karşılaştırılan dönemler arasındaki toplam ya da fark, belirli bir gelire sahip olan bireyin satın alma gücünün azalıp azalmadığını gösterecektir.

1.2. YURTIÇİ ÜRETİCİ FİYAT ENDEKSİ, TEMMUZ 2017

Yurt içi üretici fiyat endeksi aylık %0,72 arttı

Yurt içi üretici fiyat endeksi (Yİ-ÜFE), 2017 yılı Temmuz ayında bir önceki aya göre %0,72, bir önceki yılın Aralık ayına göre %8,60, bir önceki yılın aynı ayına göre %15,45 ve on iki aylık ortalamalara göre %10,94 artış gösterdi.

Aylık en fazla artış kömür ve linyitte gerçekleşti

Bir önceki aya göre en fazla artış; %4,03 ile kömür ve linyit, %2,32 ile kok ve rafine petrol ürünleri, %2,13 ile makine ve ekipmanlarda gerçekleşti. Buna karşılık ham petrol ve doğal gaz %2,64, elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme %1,57 ve içecekler %1,31 ile bir ay önceye göre endekslerin en fazla düştüğü alt sektörler oldu.

Ana sanayi gruplarında aylık en fazla artış sermaye mallarında gerçekleşti

Ana sanayi grupları sınıflamasına göre 2017 yılı Temmuz ayında aylık en fazla artış sermaye mallarında ve yıllık en fazla artış ara mallarında gerçekleşti.

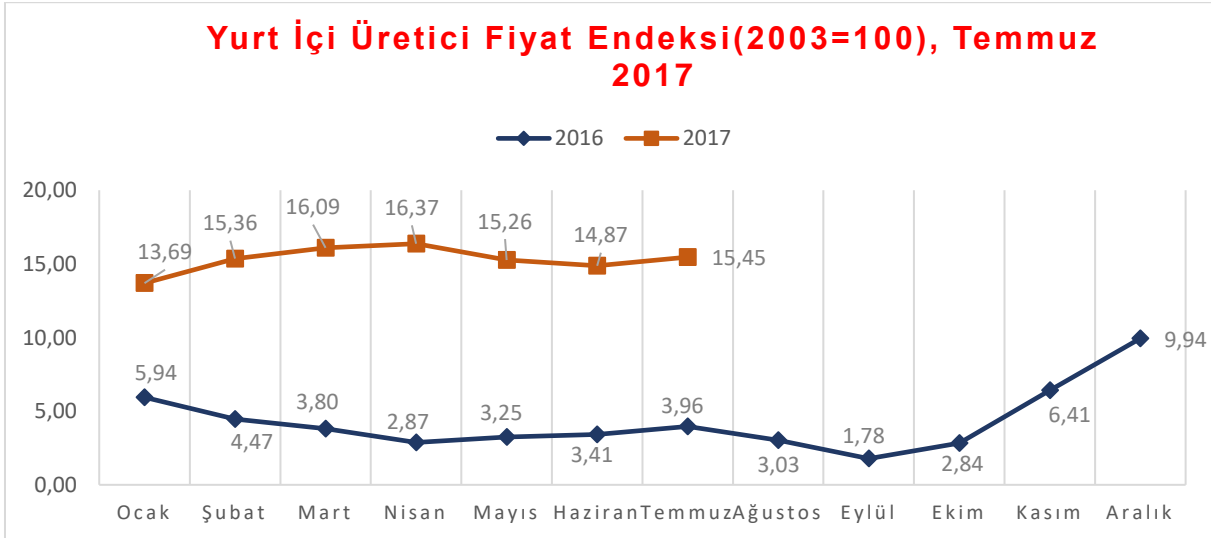
1.2.1. YURT İÇİ ÜRETİCİ FİYAT ENDEKSİ DEĞİŞİM ORANI, TEMMUZ 2017

Tablo 3: Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi Değişim Oranı

	Temmuz 2017	Temmuz 2016
Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	0,72	0,21
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı (%)	8,60	3,41
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı (%)	15,45	3,96
On iki ayın ortalamalarına göre değişim oranı (%)	10,94	4,77

Kaynak: TÜİK

Grafik 2: Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi

Kaynak: TÜİK

AÇIKLAMALAR: (ÜFE), Belirli bir referans döneminde ülke ekonomisinde üretimi yapılan ve yurtiçine satışa konu olan ürünlerin, üretici fiyatlarını zaman içinde karşılaştırarak fiyat değişikliklerini ölçen fiyat endeksidir. TÜFE ile ÜFE arasındaki temel fark, fiyat derlenen birimlerde ortaya çıkmaktadır.

- TÜFE'de fiyatlar, üreticilerin yanı sıra toptan satış noktalarından da (sebze, meyve ve balık hâllerinden) derlenmektedir. Toptan eşya fiyatlarına Katma Değer Vergisi (KDV) gibi vergiler dahil edilmektedir.
- ÜFE'de, fiyatların özellikle üreticilerden derlenmesi esastır ve ürün fiyatları vergiler hariç, yurtiçi peşin satış fiyatlarıdır.

2. EKONOMİK VERİLER; GÜVEN ENDEKSLERİ

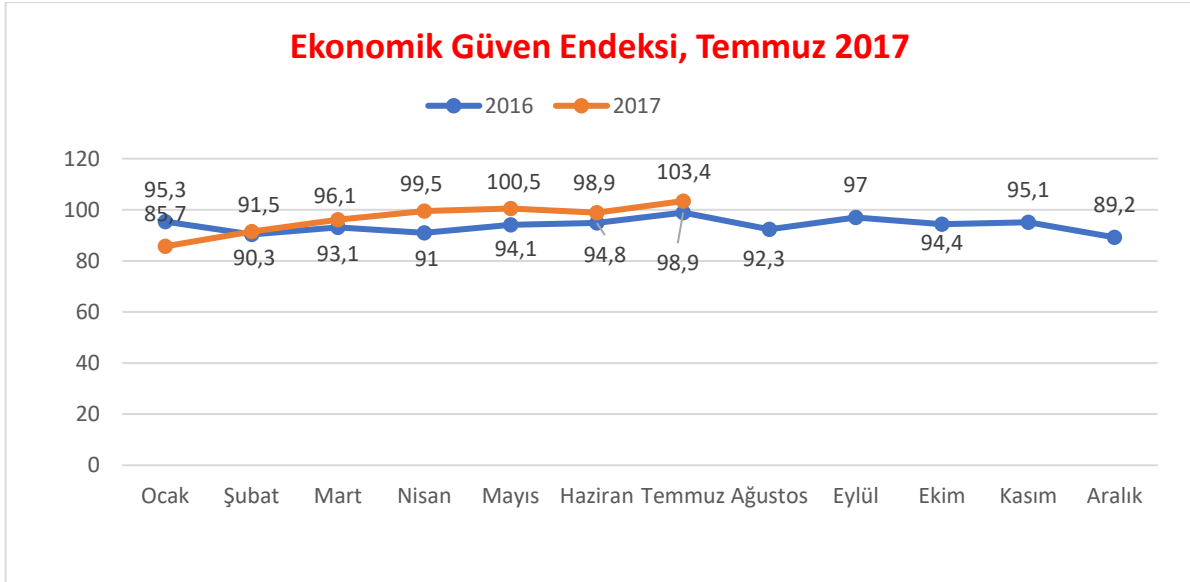
2.1. EKONOMİK GÜVEN ENDEKSİ, TEMMUZ 2017

Ekonomik güven endeksi 103,4 değerine yükseldi

Ekonomik güven endeksi Temmuz ayında bir önceki aya göre %4,5 oranında artarak 98,9 değerinden 103,4 değerine yükseldi. Ekonomik güven endeksindeki artış, perakende ticaret sektörü, hizmet sektörü ve tüketici güven endekslerindeki artışlardan kaynaklandı.

Temmuz ayında perakende ticaret sektörü güven endeksi 107,3, hizmet sektörü güven endeksi 103,7 ve tüketici güven endeksi 71,3 değerlerine yükseldi. Reel kesim ve inşaat sektörü güven endeksleri ise sırasıyla 107,7 ve 85,5 değerlerine geriledi.

Grafik 3: Ekonomik Güven Endeksi

Kaynak: TÜİK

2.1.1. EKONOMİK GÜVEN ENDEKSİ, ALT KALEMLERİ VE DEĞİŞİM ORANLARI, TEMMUZ 2017

Tablo 4: Ekonomik Güven Endeksi, Alt Kalemleri Ve Değişim Oranları

Endeks Adı	Endeks		Bir önceki aya göre değişim oranı %	
	Haziran 2017	Temmuz 2017	Haziran 2017	Temmuz 2017
Ekonomik Güven Endeksi	98,9	103,4	-1,6	4,5
Tüketici Güven Endeksi	70,0	71,3	-3,8	1,9
Reel kesim güven endeksi	108,8	107,7	3,8	-1,0
Hizmet sektörü güven endeksi	98,8	103,7	-3,1	5,0
Perakende ticaret güven endeksi	100,7	107,3	-2,1	6,6
İnşaat sektörü güven endeksi	86,7	85,5	0,4	-1,4

Kaynak: TÜİK

AÇIKLAMALAR: Ekonomik güven endeksi, tüketici ve üreticilerin genel ekonomik duruma ilişkin değerlendirme, beklenti ve eğilimlerini özetleyen bir bileşik endekstir. Endeks, tüketici güven endeksi ve mevsim etkilerinden

arındırılmış reel kesim (imalat sanayi), hizmet, perakende ticaret ve inşaat sektörleri güven endekslerinin alt endekslerinin ağırlıklandırılarak birleştirilmesinden oluşmaktadır. Ekonomik güven endeksi hesaplamasında, her bir sektörün ağırlığı o sektörün normalleştirilmiş alt endekslerine eşit dağıtılarak uygulanmakta, güven endekslerine doğrudan uygulanmamaktadır. Bu kapsamda tüketici (4), reel kesim (8), hizmet (3), perakende ticaret (3) ve inşaat (2) sektörlerine ait 20 alt endeks hesaplamada kullanılmaktadır.

Ekonomik güven endeksinin hesaplamasında kullanılan alt endeksler her ayın ilk iki haftasında derlenen veriler kullanılarak hesaplanmaktadır.

Ekonomik güven endeksinin 100'den büyük olması genel ekonomik duruma ilişkin iyimserliği, 100'den küçük olması ise genel ekonomik duruma ilişkin kötümserliği göstermektedir.

2.2. TÜKETİCİ GÜVEN ENDEKSİ, TEMMUZ 2017

Tüketici güven endeksi 71,3 oldu

Türkiye İstatistik Kurumu ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası işbirliği ile yürütülen tüketici eğilim anketi sonuçlarından hesaplanan tüketici güven endeksi, Temmuz ayında bir önceki aya göre %1,9 oranında arttı; Haziran ayında 70 olan endeks değeri Temmuz ayında 71,3 oldu.

Hanenin maddi durum beklentisi endeksi 91,9 oldu

Hanenin maddi durum beklentisi endeksi bir önceki aya göre %2,1 oranında artarak Temmuz ayında 91,9 oldu. Bu artış, gelecek 12 aylık dönemde hanenin maddi durumunun daha iyi olacağını bekleyenlerin artmasından kaynaklandı.

Genel ekonomik durum beklentisi endeksi 95,7 oldu

Genel ekonomik durum beklentisi endeksi Haziran ayında 97,3 iken, Temmuz ayında %1,6 oranında azalarak 95,7 değerine düştü. Bu azalış, gelecek 12 aylık dönemde genel ekonomik durumun daha iyi olacağı yönünde beklentisi olan tüketicilerin sayısının bir önceki aya göre azaldığını göstermektedir.

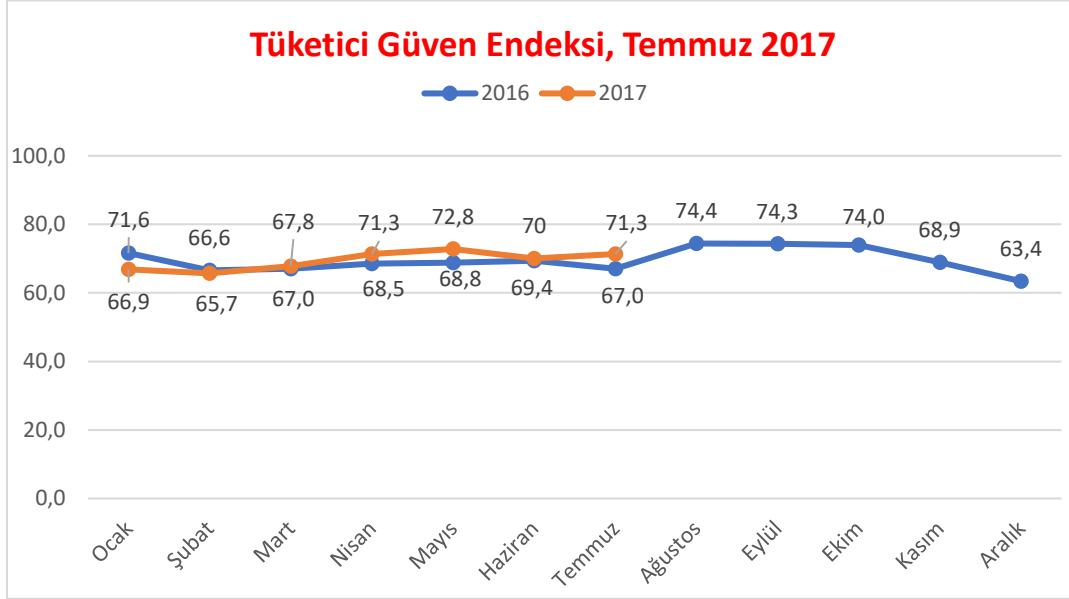
İşsiz sayısı beklentisi endeksi 74,4 oldu

İşsiz sayısı beklentisi endeksi bir önceki aya göre %5,2 oranında artarak Temmuz ayında 74,4 oldu. Bu artış, gelecek 12 aylık dönemde işsiz sayısında düşüş bekleyenlerin artmasından kaynaklandı.

Tasarruf etme ihtimali endeksi 23,3 oldu

Tasarruf etme ihtimali endeksi %5,8 oranında arttı. Haziran ayında 22,1 olan endeks, Temmuz ayında 23,3 değerine yükseldi. Bu artış, tüketicilerin gelecek 12 aylık dönemde tasarruf etme ihtimallerinin bir önceki aya göre arttığını göstermektedir.

Grafik 4: Tüketici Güven Endeksi

Kaynak: TÜİK

2.2.1. TÜKETİCİ GÜVEN ENDEKSİ, ALT KALEMLERİ VE DEĞİŞİM ORANLARI, TEMMUZ 2017

Tablo 5: Tüketici Güven Endeksi, Alt Kalemleri Ve Değişim Oranları

	Endeks		Bir önceki aya göre değişim oranı %	
	Haziran 2017	Temmuz 2017	Haziran 2017	Temmuz 2017
Tüketici Güven Endeksi	70,0	71,3	-3,8	1,9
Hanenin maddi durum beklentisi	90,0	91,9	-2,2	2,1
Genel ekonomik durum beklentisi	97,3	95,7	-3,3	-1,6
İşsiz sayısı beklentisi*	70,7	74,4	-6,1	5,2
Tasarruf etme ihtimali	22,1	23,3	-5,5	5,8

Kaynak: TÜİK

*İşsiz sayısı beklentisi endeksinin artması işsiz sayısı beklentisinde azalışı, azalması ise işsiz sayısı beklentisinde artışı göstermektedir. Sorgulamalar gelecek 12 aylık dönem için yapılmıştır.

AÇIKLAMALAR: Aylık tüketici eğilim anketi ile tüketicilerin kişisel mali durumlarına ve genel ekonomiye ilişkin mevcut dönem değerlendirmeleri ile gelecek dönem beklentileri ölçülmekte ve yakın gelecekte yapılması planlanan harcamalarına ve tasarruflarına ilişkin eğilimleri saptanmaktadır.

2.3. TEPAV PERAKENDE GÜVEN ENDEKSİ, TEMMUZ 2017

2017 yılının ilk yarısında -16,8 puan seviyesine gerileyen perakende güveni Temmuz ayında -19,5 puan değerini aldı. Endeks, bir önceki aya göre 3,8 puan, bir önceki yılın aynı dönemine göre ise 7,9 puanlık bir düşüş kaydetti. Yıllık düşüşte geçtiğimiz 3 ayda işlerin gelişimi ve önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentilerindeki düşüş etkili oldu. Akaryakıt istasyonu, eczane, parfümeri, nalbur, züccaciye, kırtasiye, vb. sektörlerinden oluşan "Diğer" sektör gurubu Temmuz ayında perakende güveninde en çok artış gösteren sektör oldu. AB-28 ve Euro Bölgesi ile karşılaştırıldığında Türkiye geçen yıla göre daha kötü performans sergiledi.

Perakende güveni hem geçen aya hem de geçen yıla kıyasla azaldı

Temmuz ayında -19,5 puan değerini alan TEPE, geçen yılın aynı dönemine göre 7,9 puan, geçen aya göre ise 3,8 puan azaldı. TEPE değerinin geçen yıla göre azalmasında, geçtiğimiz 3 ayda işlerin gelişimi ve önümüzdeki 3 ayda satış beklentisi göstergelerindeki düşüş etkili olurken; bir önceki aya göre azalmasında ise önümüzdeki 3 ayda satış beklentisinin kötüleşmesi etkili oldu.

2.3.1. TEPAV PERAKENDE GÜVEN ENDEKSİ DEĞİŞİM ORANLARI, TEMMUZ 2017

Tablo 6: TEPAV Perakende Güven Endeksi Değişim Oranları

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	-11,0	-2,8	-3,4	-7,5	-5,4	-5,6	-9,7	-12,6	-11,1	-3,1	3,9	2,9
2016	1,5	-5,8	-10,8	-5,1	-11,2	-12,3	-11,6	-8,4	-11,2	-16,6	-17,1	-15,6
2017	-16,0	-22,2	-15,6	-19,3	-16,5	-15,7	-19,5					

Kaynak: TEPAV

Perakendecilerin satış beklentileri düşüşte

Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentilerinin denge değeri Temmuz 2017’de -17,5 puan oldu. Buna göre önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentileri, bir önceki aya göre 12,0 puan, bir önceki yılın aynı ayına göre 15,7 puan azaldı.

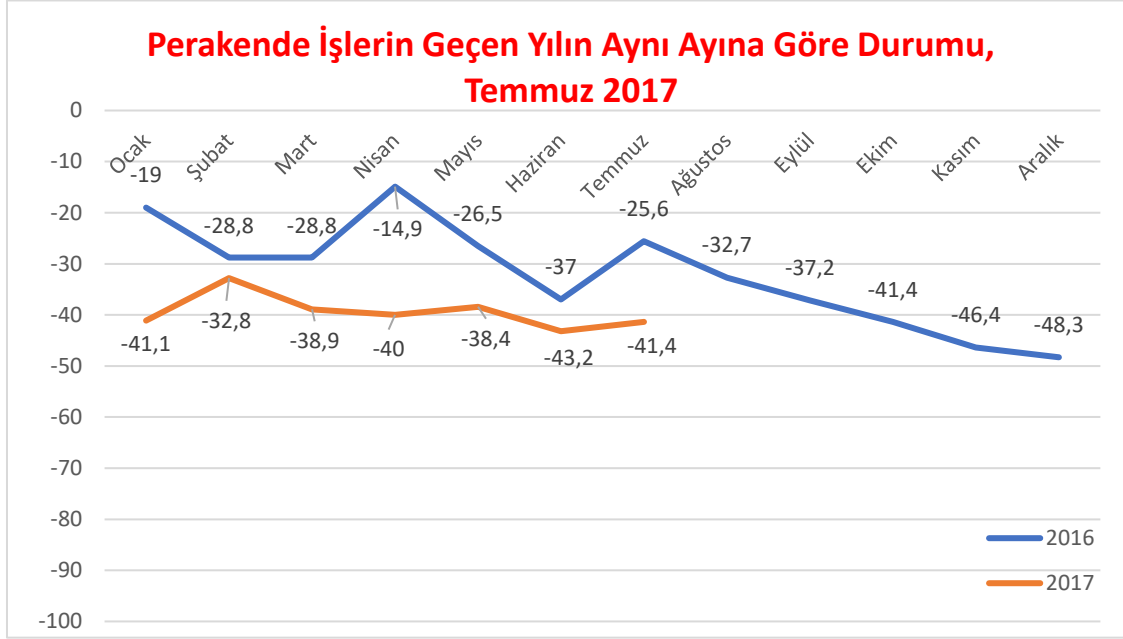
Temmuz 2017’de TEPE anketi katılımcılarının yüzde 27,2’si önümüzdeki 3 ayda işlerinde iyileşme beklerken, yüzde 42,8’i işlerinde kötüleşme beklediğini belirtti. İşlerinde bir değişiklik beklemeyenlerin oranı ise, yüzde 30 oldu.

Perakendecilerin işlerdeki toparlanma algısı geçen yıla göre azaldı

İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu, Temmuz 2017’de -41,4 puan değerini alarak, Haziran 2017’ye göre 1,8 puan artarken; Temmuz 2016’ya göre 15,8 puan azaldı.

Temmuz 2017’de TEPE anketi katılımcılarının yüzde 18,4’ü geçen yılın aynı dönemine göre işlerinde artış olduğunu belirtirken, işlerinde düşüş olduğunu belirtenlerin oranı yüzde 56,9 olarak belirlendi. Geçen yıla göre işlerinde bir değişiklik olmadığını belirtenlerin oranı ise, yüzde 24,7 oldu.

Grafik 5: Perakende İşlerin Geçen Yılın Aynı Ayına Göre Durumu

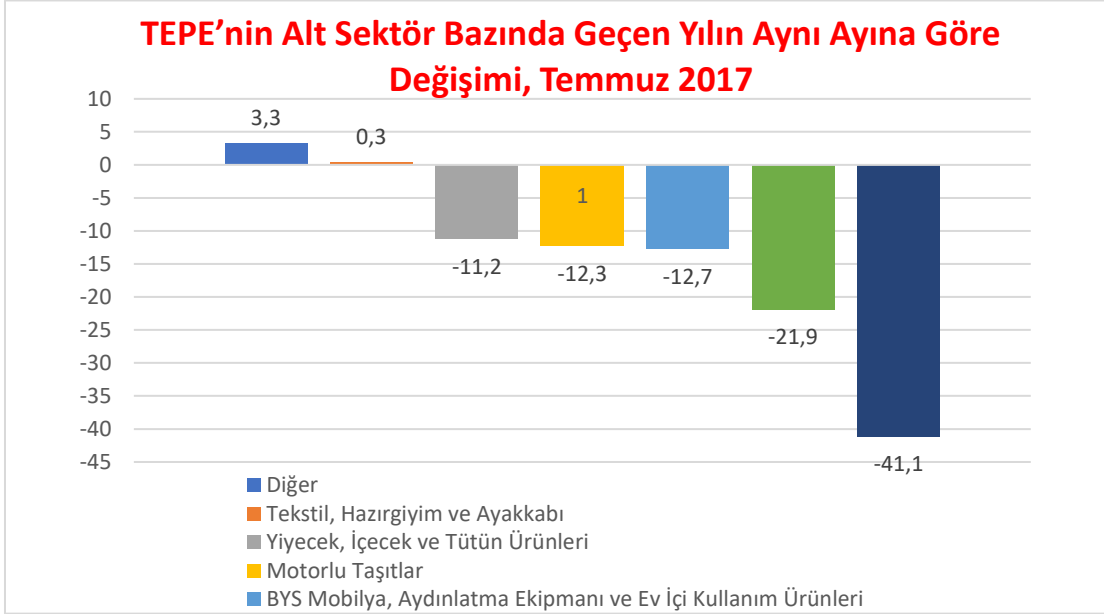
Kaynak: TEPAV

Perakende güveni en fazla azalan sektör “elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar” oldu

Perakende güvenine alt sektörler itibarıyla bakıldığında Temmuz 2017’de, geçen yılın aynı dönemine göre artış akaryakıt istasyonu, eczane, parfümeri, nalbur, züccaciye, kırtasiye, vb. sektörlerinden oluşan “Diğer” ve “tekstil, hazır giyim ve ayakkabı” sektörlerinde gerçekleşti. Bu sektörlerde güvenin artışında özellikle geçtiğimiz 3 ayda işlerin gelişimindeki iyileşme etkili oldu.

“Yiyecek, içecek ve tütün ürünleri”, “motorlu taşıtlar”, “mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri”, “birden fazla türde ürün satan bakkal, market ve büyük mağazalar” ve “elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar” sektörlerindeki perakende güveninde düşüş gözlemlendi. Akaryakıt istasyonu, eczane, parfümeri, nalbur, züccaciye, kırtasiye, vb.’den oluşan “Diğer” ve “tekstil, hazır giyim ve ayakkabı” sektörleri ortalamanın üzerinde ve pozitif değer aldı. “Elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar” sektörü perakende güveninde en fazla düşüşü sergileyen sektör oldu. Sektörde, endeksin tüm alt göstergelerinde olumsuz gelişmeler yaşanırken, özellikle önümüzdeki 3 ayda satış beklentisindeki kötüleşmenin etkili olduğu görüldü.

Grafik 6: Tepe'nin Alt Sektör Bazında Değişiminin Geçen Yılın Aynı Ayına Göre Durumu

Kaynak: TEPAV

Perakendede beklentiler kötüleşiyor

TEPE anketine soru bazında bakıldığında Temmuz 2017'de, "önümüzdeki 3 ayda tedarikçilerden sipariş, satış ve istihdam beklentisi" göstergeleri hem Temmuz 2016'ya hem de Haziran 2017'ye göre azaldı. "Geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu" ve "işlerin geçen yıla göre durumu" ve "gelecek yıl mağaza sayısı beklentisi" göstergeleri Temmuz 2016'ya göre azalırken, Haziran 2017'ye göre arttı. "Önümüzdeki 3 ayda satış fiyatı beklentisi" göstergesi ise ters seyir izledi.

3. EKONOMİK VERİLER; DIŞ TİCARET

3.1 İTHALAT- İHRACAT, MAYIS 2017

İhracat %2,3 arttı, ithalat %1,5 azaldı

Türkiye İstatistik Kurumu ile Gümrük ve Ticaret Bakanlığı işbirliğiyle oluşturulan geçici dış ticaret verilerine göre; ihracat 2017 yılı Haziran ayında, 2016 yılının aynı ayına göre %2,3 artarak 13 milyar 166 milyon dolar, ithalat %1,5 azalarak 19 milyar 177 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Dış ticaret açığı %9,1 azaldı

Haziran ayında dış ticaret açığı %9,1 azalarak 6 milyar 11 milyon dolara düştü.

İhracatın ithalatı karşılama oranı 2016 Haziran ayında %66,1 iken, 2017 Haziran ayında %68,7'ye yükseldi.

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış seriye göre ihracat %2,5 arttı

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış seriye göre; 2017 Haziran ayında bir önceki aya göre ihracat %2,5, ithalat %0,1 arttı. Takvim etkilerinden arındırılmış seriye göre ise; 2017 yılı Haziran ayında önceki yılın aynı ayına göre ihracat %9,5, ithalat %7,9 arttı.

Avrupa Birliği'nin ihracattaki payı %47,5 oldu

Avrupa Birliği'nin (AB-28) ihracattaki payı 2016 Haziran ayında %48,5 iken, 2017 Haziran ayında %47,5 oldu. AB'ye yapılan ihracat, 2017 Haziran ayında 6 milyar 249 milyon dolar olarak gerçekleşti.

En fazla ihracat yapılan ülke Almanya oldu

Almanya'ya yapılan ihracat 2017 Haziran ayında 1 milyar 301 milyon dolar olurken, bu ülkeyi sırasıyla 896 milyon dolar ile Birleşik Arap Emirlikleri, 886 milyon dolar ile ABD ve 808 milyon dolar ile İngiltere takip etti.

İthalatta ilk sırayı Çin aldı

Çin'den yapılan ithalat, 2017 yılı Haziran ayında 1 milyar 924 milyon dolar oldu. Bu ülkeyi sırasıyla 1 milyar 642 milyon dolar ile Almanya, 1 milyar 385 milyon dolar ile Rusya ve 1 milyar 64 milyon dolar ile ABD izledi.

Yüksek teknoloji ürünlerin imalat sanayi ihracatı içindeki payı %5,5 oldu

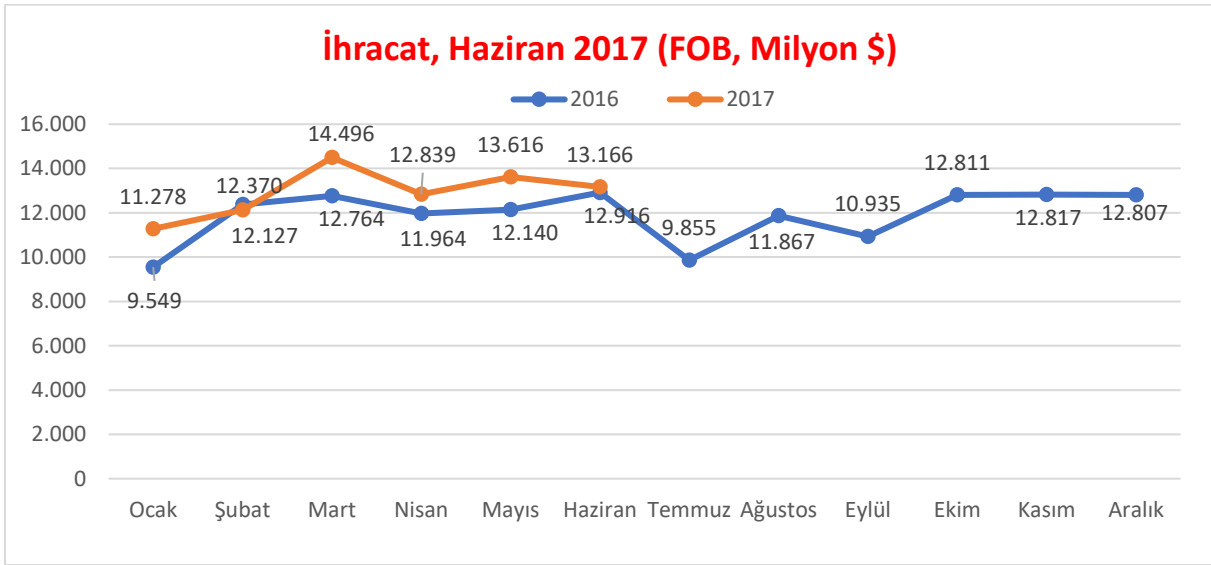
Teknoloji yoğunluğuna göre dış ticaret verileri, ISIC Rev.3 sınıflaması içinde yer alan imalat sanayi ürünlerini kapsamaktadır. Haziran ayında ISIC Rev.3'e göre imalat sanayi ürünlerinin toplam ihracattaki

payı %94,6'dır. Yüksek teknoloji ürünlerinin imalat sanayi ürünleri ihracatı içindeki payı %5,5, orta yüksek teknolojili ürünlerin payı ise %35,1'dir.

Yüksek teknolojili ürünlerin imalat sanayi ithalatı içindeki payı %13,9 oldu

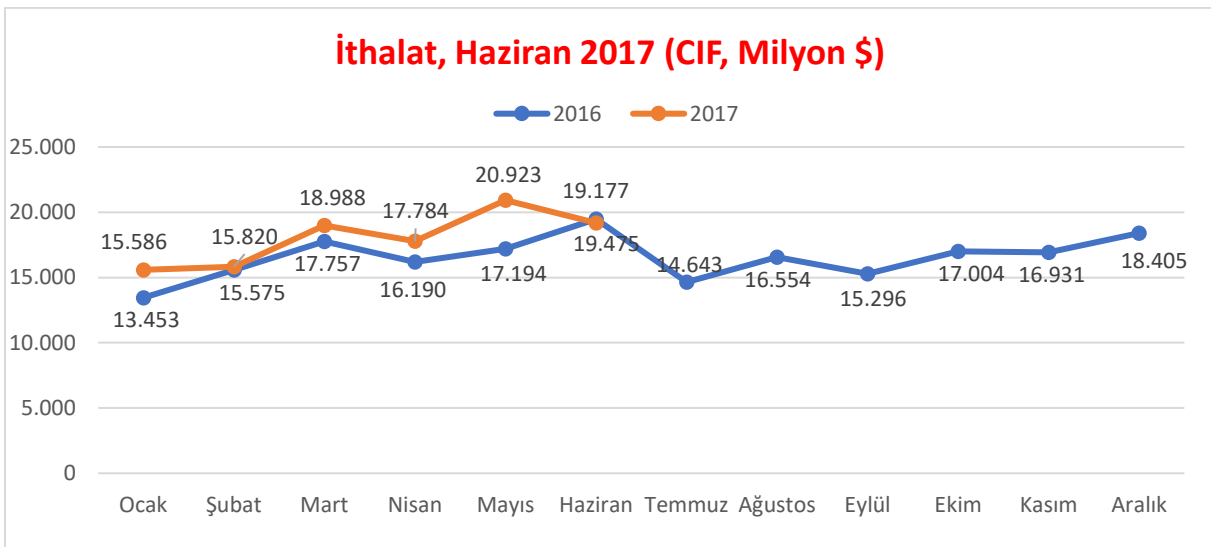
İmalat sanayi ürünlerinin toplam ithalattaki payı %84'tür. 2017 Haziran ayında yüksek teknoloji ürünlerinin imalat sanayi ürünleri ithalatı içindeki payı %13,9, orta yüksek teknolojili ürünlerin payı ise %40,4'tür.

Grafik 7: İhracat

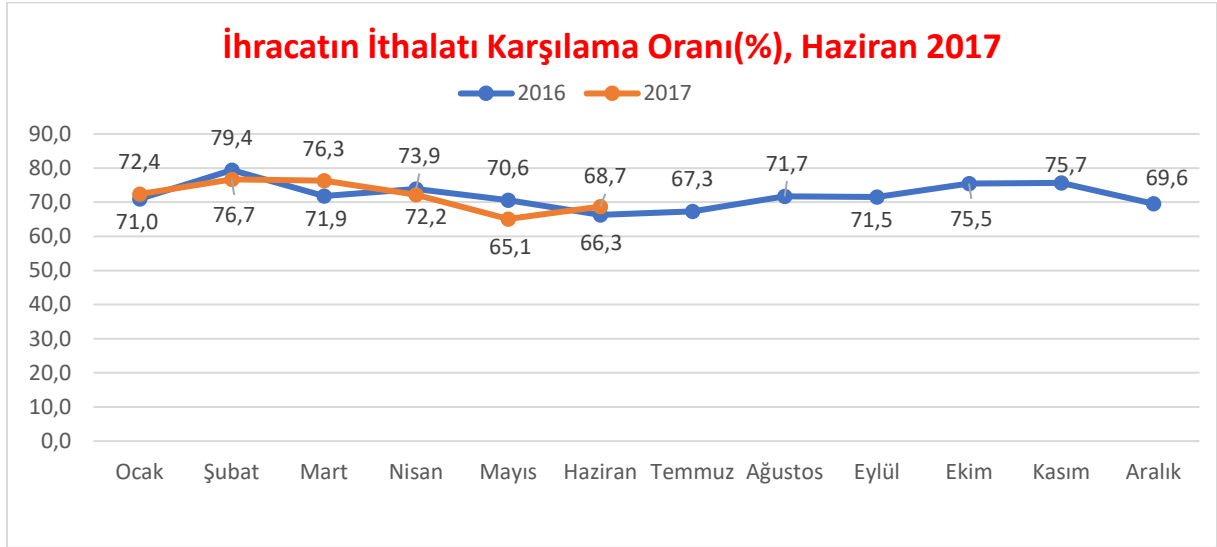
Kaynak: TÜİK

Grafik 8: İthalat

Kaynak: TÜİK

Grafik 9: İhracatın İthalatı Karşılama Oranı

Kaynak: TÜİK

3.2. İHRACATÇI FİRMALARIN KANUNİ MERKEZLERİ BAZINDA İHRACAT PERFORMANSI, TEMMUZ 2017 (1000 \$)

Tablo 7: İhracatçı Firmaların Kanuni Merkezleri Bazında İhracat Performansı

SIRA	ILLER	OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ	KÜMÜLATİF
	TOPLAM	10.484.244,57	11.227.960,23	13.557.727,73	11.782.588,23	12.446.606,18	12.041.407,68	11.473.657,86	83.014.192,48
1	İSTANBUL	4.280.583,56	4.700.219,60	5.748.583,10	5.077.544,59	5.242.675,91	5.146.307,85	4.899.335,55	35.095.250,16
2	BURSA	1.002.724,00	1.146.725,56	1.277.918,71	1.154.810,50	1.257.373,92	1.251.923,24	1.163.411,06	8.254.886,99
3	KOCAELİ	1.000.759,91	1.038.789,59	1.277.272,34	1.029.786,14	1.060.520,03	1.057.571,55	964.678,21	7.429.377,76
4	İZMİR	660.694,27	654.629,68	761.947,76	642.630,59	701.412,02	737.280,76	663.474,22	4.822.069,32
5	GAZİANTEP	492.533,65	514.351,92	599.404,73	540.313,38	566.603,25	467.722,06	481.563,14	3.662.492,13
6	ANKARA	447.683,27	477.744,55	600.884,15	510.203,16	537.768,15	483.905,03	529.357,13	3.587.545,44
7	SAKARYA	453.370,43	397.098,01	491.694,28	403.546,74	478.027,60	452.747,73	461.021,96	3.137.506,76
8	MANİSA	192.292,45	256.147,19	330.494,27	280.310,77	329.236,30	326.715,64	303.479,08	2.018.675,69
9	DENİZLİ	220.108,94	211.318,04	269.906,96	229.817,27	249.999,58	254.825,24	245.673,27	1.681.649,30
10	HATAY	157.739,26	184.991,45	272.624,67	232.978,83	213.601,16	170.034,47	169.532,75	1.401.502,59
11	ADANA	119.803,93	124.912,27	145.904,28	139.668,54	157.743,93	146.554,75	125.996,52	960.584,22
12	KAYSERİ	111.298,95	115.009,14	144.154,40	133.234,10	139.270,61	124.527,85	126.345,21	893.840,26
13	KONYA	114.275,71	121.148,23	136.639,55	128.466,50	136.027,22	126.798,20	119.624,38	882.979,79
14	MERSİN	136.009,72	118.428,42	137.749,20	111.244,57	112.459,50	120.654,71	97.638,98	834.185,10
15	ANTALYA	95.007,08	97.340,16	108.671,82	99.918,34	91.807,96	104.607,56	81.628,21	678.981,12
16	TRABZON	109.143,31	103.743,46	101.310,42	83.437,11	83.320,99	94.420,30	80.387,01	655.762,60
17	MARDİN	70.993,29	82.437,46	98.221,90	75.227,62	86.740,80	72.769,07	73.874,58	560.264,72
18	K.MARAŞ	80.540,37	79.332,18	93.438,61	78.608,81	74.944,17	70.901,86	72.675,72	550.441,71
19	ESKİŞEHİR	59.651,30	69.344,35	75.693,56	68.040,13	70.549,94	76.942,87	65.198,01	485.420,16
20	TEKİRDAĞ	56.100,11	62.051,12	72.966,88	63.880,20	67.772,72	73.808,06	70.554,95	467.134,04
53	KIRKLARELİ	6.798,51	7.710,87	8.716,22	7.955,49	7.597,34	5.939,09	6.824,92	51.542,44
64	EDİRNE	1.477,82	2.239,07	2.537,71	3.285,71	3.380,01	2.921,25	3.117,33	18.958,88

Kaynak: TİM

3.3. İLİMİZDEKİ İHRACATÇI FİRMALARIN SEKTÖR İHRACAT PERFORMANSI, TEMMUZ 2017 (1000 \$)

Tablo 8: İlimizdeki İhracatçı Firmaların Sektör İhracat Performansı

SEKTÖR	1 - 31 TEMMUZ			1 OCAK - 31 TEMMUZ		
	2016	2017	DEĞ.	2016	2017	DEĞ.
Çelik	364,12	887,57	143,76%	3.209,08	6.322,78	97,03%
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	1.137,75	1.298,52	14,13%	8.861,22	7.946,16	-10,33%
Demir ve Demir Dışı Metaller	3.225,83	5.187,42	60,81%	23.722,31	31.578,98	33,12%
Deri ve Deri Mamulleri	1.720,93	1.753,28	1,88%	8.759,27	7.538,04	-13,94%
Diğer Sanayi Ürünleri	37,13	73,25	97,29%	434,88	496,48	14,16%
Elektrik Elektronik ve Hizmet	6.247,16	10.057,69	61,00%	54.687,16	63.470,16	16,06%
Fındık ve Mamulleri	0,00	1,06	0,00%	1,15	1,06	-7,75%
Gemi ve Yat	0,00	0,00	0,00%	0,28	296,33	105724,11%
Halı	112,33	56,72	-49,50%	1.356,61	778,33	-42,63%
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	14.658,96	15.852,28	8,14%	88.785,13	88.373,44	-0,46%
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	366,33	1.245,78	240,07%	3.616,77	3.860,81	6,75%
İklimlendirme Sanayii	2.012,55	2.644,41	31,40%	13.463,32	21.292,17	58,15%
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	6.264,09	9.222,57	47,23%	64.662,60	70.763,01	9,43%
Kuru Meyve ve Mamulleri	0,00	17,87	0,00%	30,17	19,71	-34,68%
Madencilik Ürünleri	322,50	677,78	110,16%	3.739,03	7.270,92	94,46%
Makine ve Aksamları	3.257,64	7.022,34	115,57%	22.234,23	32.544,78	46,37%
Meyve Sebze Mamulleri	0,00	3,88	0,00%	110,98	33,51	-69,81%
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	706,94	960,64	35,89%	5.606,21	7.626,94	36,04%
Mücevher	0,00	0,00	0,00%	0,01	0,46	4355,71%
Otomotiv Endüstrisi	2.840,30	4.644,93	63,54%	37.623,71	42.071,39	11,82%
Savunma ve Havacılık Sanayii	0,00	0,00	0,00%	0,32	2.046,55	633172,28%
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	0,00	0,00	0,00%	38,91	0,00	-100,00%
Tekstil ve Hammaddeleri	7.098,01	8.946,97	26,05%	61.065,11	72.801,99	19,22%
Yaş Meyve ve Sebze	0,00	0,00	0,00%	3,14	0,07	-97,89%
Zeytin ve Zeytinyağı	0,00	0,00	0,00%	0,52	0,00	-100,00%
TOPLAM	50.372,57	70.554,95	40,07%	402.012,12	467.134,04	16,20%
TÜRKİYE TOPLAM	8.742.326,91	11.473.657,86	31,24%	74.116.579,05	83.014.192,48	12,00%

Kaynak: TİM

3.4. İLİMİZDEKİ İHRACATÇI FİRMALARIN ÜLKE İHRACAT PERFORMANSI, TEMMUZ 2017 (1000 \$)

Tablo 9: İlimizdeki İhracatçı Firmaların Ülke İhracat Performansı

SIRA	SEKTÖR	1 – 31 TEMMUZ			1 OCAK - 31 TEMMUZ		
		2016	2017	DEĞ.	2016	2017	DEĞ.
	TOPLAM	8742326,9	11473657,9	31%	74116579,0	83014192,5	12%
1	ALMANYA	10.456,3	11.823,0	13%	80.611,4	86.710,2	8%
2	BANGLADEŞ	806,5	4.447,6	451%	5.890,3	10.502,5	78%
3	BİRLEŞİK DEVLETLER	2.271,1	3.669,1	62%	15.148,7	19.862,3	31%
4	FRANSA	2.000,2	2.948,8	47%	20.818,8	21.440,3	3%
5	İTALYA	2.685,8	2.785,9	4%	22.594,4	18.997,1	-16%
6	BİRLEŞİK KRALLIK	2.614,3	2.719,6	4%	20.677,5	20.374,1	-1%
7	İSPANYA	2.169,1	2.466,3	14%	12.370,4	16.984,1	37%
8	BULGARİSTAN	2.601,7	2.367,1	-9%	17.263,1	19.396,0	12%
9	IRAK	410,9	2.094,8	410%	6.867,1	8.814,4	28%
10	ROMANYA	1.922,7	1.936,6	1%	16.532,6	17.631,3	7%
11	TÜRKMENİSTAN	98,0	1.546,5	1477%	3.529,4	8.782,8	149%
12	DANİMARKA	820,0	1.534,5	87%	8.649,6	12.127,7	40%
13	MISIR	1.244,8	1.512,1	21%	11.418,0	11.920,0	4%
14	NİJERYA	495,6	1.435,4	190%	2.298,7	4.973,1	116%
15	ÇİN HALK CUMHURİYETİ	550,7	1.278,9	132%	5.418,0	10.028,4	85%
16	ÖZBEKİSTAN	51,4	1.242,2	2318%	2.431,9	7.276,0	199%
17	POLONYA	1.054,0	1.196,9	14%	7.362,9	8.308,9	13%
18	İSVEÇ	438,5	1.174,0	168%	3.549,1	5.604,5	58%
19	HOLLANDA	499,0	1.124,0	125%	7.131,1	8.485,0	19%
20	HİNDİSTAN	927,3	1.012,0	9%	5.477,5	6.247,9	14%

Kaynak: TİM

3.5. İLİMİZE GÖRE ÖNEMLİ SEKTÖRLER BAZINDA ÜLKEMİZİN İLK 5 ÜLKE İHRACAT PERFORMANSI, TEMMUZ 2017 (1000 \$)

Tablo 10: İlimize Göre Önemli Sektörler Bazında Ülkemizin İlk 5 Ülke İhracat Performansı

SEKTÖR	SIRA	ULKE	1 OCAK-31 TEMMUZ 2016	1 OCAK-31 TEMMUZ 2017	DEĞ.
Demir ve Demir Dışı Metaller	1	ALMANYA	473.325,63	532.254,01	12,45%
	2	İTALYA	227.965,91	271.357,73	19,03%
	3	BİRLEŞİK KRALLIK	162.569,00	189.893,20	16,81%
	4	FRANSA	171.958,12	179.162,75	4,19%
	5	IRAK	130.446,18	135.477,70	3,86%
		Diğer	2.262.200,68	2.481.017,79	9,67%
		Toplam	3.428.465,52	3.789.163,19	10,52%
Elektrik Elektronik ve Hizmet	1	BİRLEŞİK KRALLIK	683.211,63	707.784,72	3,60%
	2	ALMANYA	597.053,77	576.047,05	-3,52%
	3	FRANSA	447.941,07	379.326,28	-15,32%
	4	İTALYA	239.285,49	259.863,77	8,60%
	5	IRAK	203.309,41	228.580,01	12,43%
		Diğer	3.402.809,61	3.405.934,56	0,09%
		Toplam	5.573.610,99	5.557.536,39	-0,29%
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	1	ALMANYA	1.851.679,22	1.836.272,15	-0,83%
	2	İSPANYA	1.015.529,98	1.119.296,79	10,22%
	3	BİRLEŞİK KRALLIK	1.194.598,90	1.101.108,82	-7,83%
	4	HOLLANDA	460.240,64	482.124,80	4,75%
	5	FRANSA	509.850,03	467.766,49	-8,25%
		Diğer	4.925.531,95	4.673.556,35	-0,85%
		Toplam	9.957.430,72	9.680.125,39	-2,78%
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	1	BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ	221.784,41	671.680,37	202,85%
	2	ALMANYA	473.431,62	479.229,81	1,22%
	3	IRAK	417.619,14	464.031,19	11,11%
	4	BİRLEŞİK DEVLETLER	269.982,27	394.952,29	46,29%
	5	MISIR	448.171,55	391.109,56	-12,73%
		Diğer	6.128.751,62	6.703.992,10	-234,36%
		Toplam	7.959.740,61	9.104.995,32	14,39%
Makine ve Aksamları	1	ALMANYA	312.895,94	310.566,35	-0,74%
	2	BİRLEŞİK DEVLETLER	224.086,84	204.464,94	-8,76%
	3	İRAN (İSLAM CUM.)	137.131,31	155.238,91	13,20%
	4	CEZAYİR	149.723,79	143.357,94	-4,25%
	5	İTALYA	131.368,62	141.682,20	7,85%
		Diğer	2.105.014,69	2.360.366,47	1,04%
		Toplam	3.060.221,18	3.315.676,80	8,35%
Otomotiv Endüstrisi	1	ALMANYA	2.218.822,75	2.544.380,09	14,67%
	2	İTALYA	1.494.239,22	1.946.719,35	30,28%
	3	BİRLEŞİK KRALLIK	1.366.750,81	1.741.587,78	27,43%
	4	FRANSA	1.354.728,68	1.724.695,93	27,31%
	5	İSPANYA	760.160,91	1.009.327,37	32,78%
		Diğer	6.263.957,29	7.822.727,49	-107,72%
		Toplam	13.458.659,66	16.789.438,01	24,75%
Tekstil ve Hammaddeleri	1	İTALYA	448.941,84	462.591,40	3,04%
	2	BULGARİSTAN	312.172,72	354.977,76	13,71%
	3	İRAN (İSLAM CUM.)	235.687,70	232.013,19	-1,56%
	4	ALMANYA	219.258,66	228.915,73	4,40%
	5	BİRLEŞİK DEVLETLER	172.335,73	190.191,80	10,36%
		Diğer	3.132.186,17	3.118.409,85	-28,49%
		Toplam	4.520.582,81	4.587.099,74	1,47%
TOPLAM			74.116.579,05	83.014.192,48	12,00%

Kaynak: TİM

4. BEŞERİ-EKONOMİK VERİLER; İSTİHDAM

4.1. İŞGÜCÜ MALİYET ENDEKSİ, I. ÇEYREK OCAK-MART 2017

Saatlik işgücü maliyeti endeksi bir önceki çeyreğe göre %3,5 arttı

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış saatlik işgücü maliyeti endeksi, 2017 yılı I. çeyreğinde, bir önceki çeyreğe göre %3,5 arttı. Endeks; sanayi sektöründe %3,1, inşaat sektöründe %4,4 ve hizmet sektöründe %3,7 arttı.

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış saatlik işgücü maliyeti endeksinde en yüksek artış %19,7 ile J (Bilgi ve iletişim) sektöründe gerçekleşti.

Saatlik kazanç endeksi bir önceki çeyreğe göre %3,4 arttı

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış saatlik kazanç endeksi 2017 yılı I. çeyreğinde, bir önceki çeyreğe göre %3,4 arttı. Endeks; sanayi sektöründe %3,6, inşaat sektöründe %4,7 ve hizmet sektöründe %3,3 arttı.

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış saatlik kazanç endeksinde en yüksek artış %18,2 ile J (Bilgi ve iletişim) sektöründe gerçekleşti.

Saatlik kazanç dışı işgücü maliyeti endeksi bir önceki çeyreğe göre %3,5 arttı

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış saatlik kazanç dışı işgücü maliyeti endeksi, 2017 yılı I. çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre %3,5 arttı. Endeks; sanayi sektöründe %0,9, inşaat sektöründe %3 ve hizmet sektöründe %5,4 arttı.

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış saatlik kazanç dışı işgücü maliyeti endeksinde en yüksek artış %28,1 ile J (Bilgi ve iletişim) sektöründe gerçekleşti.

4.1.1. MEVSİM VE TAKVİM ETKİSİNDEN ARINDIRILMIŞ ENDEKSLER VE DEĞİŞİM ORANLARI, I. ÇEYREK: OCAK-MART 2017 [2010=100]

Tablo 11: Mevsim Ve Takvim Etkisinden Arındırılmış Endeksler Ve Değişim Oranları

Sektör	Saatlik işgücü maliyeti endeksi		Saatlik kazanç endeksi		Saatlik kazanç dışı işgücü maliyeti endeksi,	
	Endeks	Çeyreklik Değişim (%)	Endeks	Çeyreklik Değişim (%)	Endeks	Çeyreklik Değişim (%)
Toplam	225,0	3,5	222,7	3,4	263,3	3,5
Sanayi	225,9	3,1	225,6	3,6	227,0	0,9
İnşaat	280,1	4,4	227,0	4,7	294,3	3,0
Hizmet	220,4	3,7	217,0	3,3	237,7	5,4

Kaynak: TÜİK

5. BEŞERİ ARAŞTIRMALAR; KÜTÜPHANE İSTATİSTİKLERİ 2016

Ülkemizde 2016 yılı itibariyle toplam 28 bin 970 kütüphane mevcuttur

Türkiye genelinde 2016 yılında 1 milli kütüphane, 1 137 halk kütüphanesi, 552 üniversite kütüphanesi ve 27 bin 280 örgün ve yaygın eğitim kurumu kütüphanesi olmak üzere toplam 28 bin 970 kütüphane mevcuttur. Milli Kütüphane kayıtlı üye sayısı 26 bin 996, halk kütüphanesi kayıtlı üye sayısı 1 milyon 697 bin 90 ve üniversite kütüphanesi kayıtlı üye sayısı 3 milyon 810 bin 634 oldu.

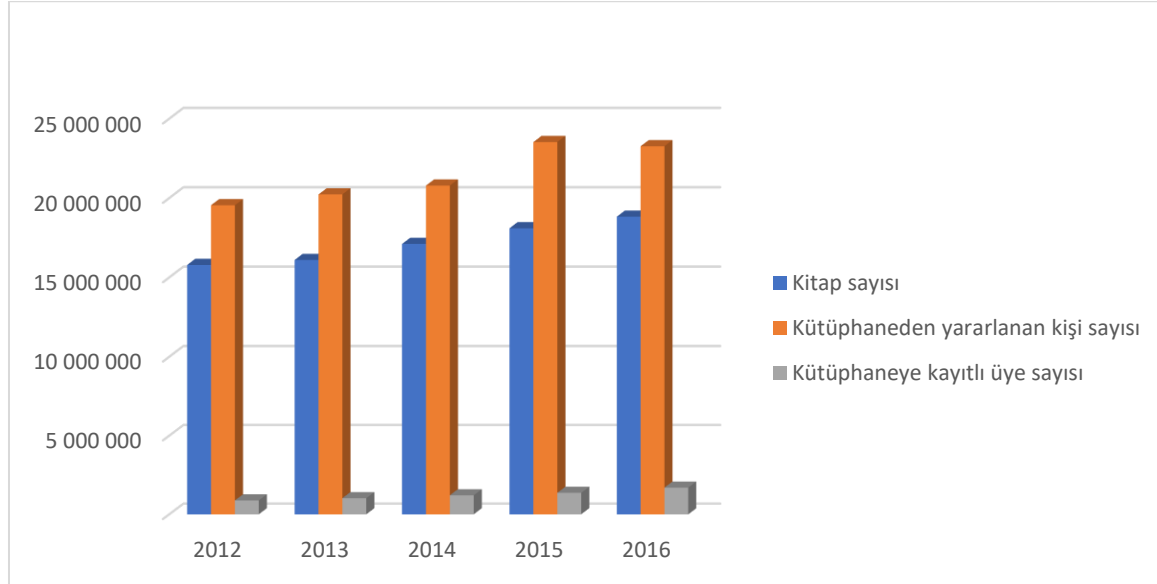
Milli Kütüphanedeki kitap sayısı 1 milyon 298 bin 952 oldu

Milli Kütüphanedeki kitap sayısı, 2016 yılında 2015 yılına göre %3 artarak 1 milyon 298 bin 952 oldu. Milli Kütüphanedeki diğer materyal sayısı ise %5,3 artarak 155 bin 622 oldu.

Milli Kütüphaneden yararlananların sayısı %21,4 arttı

Milli Kütüphaneden yararlananların sayısı 2016 yılında, 2015 yılına göre %21,4 artarak, 636 bin 488 oldu. Aynı dönemde kayıtlı üye sayısı ise %25,5 azalarak 26 bin 996 oldu.

Grafik 10: Yıllara Göre Halk Kütüphanelerindeki Kitap, Yararlanan Kişi Ve Kayıtlı Üye Sayısı

Kaynak: TÜİK

Halk kütüphanelerindeki kitap sayısı %4 arttı

Halk kütüphanelerinin sayısı 2016 yılında, 2015 yılına göre %0,6 artarak 1 137 oldu. Halk kütüphanelerindeki kitap sayısı 2016 yılında bir önceki yıla göre %4 artarak 18 milyon 828 bin 188'e ulaştı.

Halk kütüphanelerine kayıtlı üye sayısı %24,1 arttı

Halk kütüphanelerine kayıtlı üye sayısı 2016 yılında, 2015 yılına göre %24,1 artarak 1 milyon 697 bin 90 oldu. Bu kütüphanelerden yararlananların sayısı, bir önceki yıla göre %1,1 azalarak 23 milyon 266 bin 599 oldu. Halk kütüphanelerindeki diğer materyal sayısı 2016 yılında, 2015 yılına göre 2,7 azaldı.

Üniversite kütüphanelerindeki kitap sayısı %0,1 azaldı

Üniversite kütüphanelerinin sayısı, 2016 yılında 2015 yılına göre %0,5 azalarak 552 oldu. Üniversite kütüphanelerindeki kitap sayısı 2016 yılında, 2015 yılına göre %0,1 azalarak 15 milyon 236 bin 013 oldu. Bu kütüphanelerde kayıtlı üye sayısı 2016 yılında, 2015 yılına göre %0,3 azalarak 3 milyon 810 bin 634 oldu.

Örgün ve yaygın eğitim kütüphanelerinin sayısı %2 azaldı

Resmi okul, özel okul ve özel kurs kütüphanelerini kapsayan örgün ve yaygın eğitim kütüphanelerinin sayısı, 2016 yılında 2015 yılına göre %2 azalarak 27 bin 280 oldu. Örgün ve yaygın eğitim kütüphanelerindeki kitap sayısı, 2016 yılında 2015 yılına göre %15,2 azalarak 27 milyon 430 bin 168 oldu.

6. KULLANILAN VERİLERİN KAYNAKLARI

Ekonomik, Ticari, Sosyal ve Finansal verilerden oluşan çalışmada 'TÜİK', 'TOBB', 'BDDK', 'TBB', 'TCMB', 'Ekonomi Bakanlığı', 'Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı', 'Gümrük ve Ticaret Bakanlığı', 'Kalkınma Bakanlığı', 'TİM', 'İMİB', 'TEPAV' ve diğer resmi kaynakların yayınladıkları istatistik ve veriler kullanılmıştır. Hatalı veri ve yazım hatalarında ilgili kurumların yayınladıkları orijinal veriler geçerlidir.